Deres referanse	Vår referanse	Dato
19/3926	IS/EH	19.12.2019

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
00030 Oslo

Høring - NOU 2019: 16 Skattlegging av kraftverk

Energi Norge viser til Finansdepartementets høringsbrev om NOU 2019:16 Skattlegging av vannkraftverk.

Vår visjon er at Norge skal ta en global lederrolle som det første fornybare og fullelektriske samfunn i verden. Norges unike vannkraftressurser legger grunnlag for omstilling til et utslippsfritt samfunn, for grønn vekst og nye arbeidsplasser, og er en forutsetning for at visjonen og målene om kutt i klimagassutslipp skal nås. Energi Norges medlemsbedrifter står for nesten all vannkraftproduksjonen i Norge.

Utvalgets utredning har gode drøftinger av behovet for å bedre investeringsinsentivene til vannkraft-næringen. Utvalgets virkemidler for å bedre investeringsinsentivene, som vil fjerne den lokale forankringen som vannkraftnæringen er avhengig av, er derimot ikke de riktige. Når regjeringen skal følge opp utvalgets utredning bør andre virkemidler prioriteres, slik at investeringsinsentivene til vannkraftnæringen forbedres. Norsk vannkraft står foran mange reinvesteringsbeslutninger. Energi Norge ber derfor regjeringen fremme forslag om endringer i grunnrenteskatten senest i budsjettet for 2021.

1. INNLEDNING

Vannkraft er den hardest beskattede næringen i Norge. Utvalget gir en oversikt over provenyet for de ulike skatter og konsesjonsbaserte ordninger de siste årene i tabell 4.3 i rapporten. Skattenivå, og ikke minst utformingen av skattene, har stor betydning for videre utvikling av vannkraftnæringen.

Den politiske bakgrunnen for kraftskatteutvalget er et ønske om å legge til rette for økt produksjon fra eksisterende vannkraft. Samtlige partier på Stortinget har programfestet dette.

Debatten om hva som må til for å oppnå det politiske ønsket om økt produksjon fra eksisterende vannkraft, har i mange år vært preget av at vannkraftnæringen og Finansdepartementet har vært uenige om virkningene av grunnrenteskatten slik den i dag er utformet. Vannkraftnæringen mener at grunnrente-skatten er den viktigste hindringen for opprustning og utvidelse av vannkraftverk, mens Finans-departementet har hevdet at denne skatten ikke har noen betydning for slike investeringer.

Utvalget drøfter hvilke forutsetninger som må være oppfylt for at grunnrenteskatten med dagens utforming ikke skal påvirke investeringer og slår fast at disse ikke er til stede. Den mest interessante av disse er forutsetningen om "Velfungerende kapitalmarkeder med veldiversifiserte investorer uten eierskapsbegrensninger" (vår understreking). Energi Norge konstaterer at det er et stort flertall i både folket og politikken for å videreføre kravet om offentlig norsk eierskap til vannkraften. Til tross for dette anbefaler utvalget å videreføre dagens teoretisk begrunnede utforming av grunnrenteskatt.

Hvorvidt man skal utforme skattesystemet slik at det fungerer etter hensikten i den faktiske og politisk ønskede virkeligheten eller om man skal velge en teoretisk begrunnet utforming og forvente at virkeligheten tilpasser seg teorien, er et politisk valg som er opp til regjeringen og Stortinget.

Energi Norge tar som utgangspunkt at det ikke er aktuelt å endre det lovfestede kravet om offentlig eierskap. Vi ber derfor regjeringen og Stortinget om å justere utformingen av grunnrenteskatten slik at den oppfyller sin opprinnelige hensikt, å skattlegge grunnrenten i vannkraften uten å være til hinder for at det investeres i produksjonsøkninger. Energi Norges forslag til endringer oppfyller disse kriteriene. Forslagene, som også ble sendt til utvalget, blir gjentatt i denne høringsuttalelsen.

2. SAMMENDRAG OG ENERGI NORGES HOVEDBUDSKAP

Kraftskatteutvalgets rapport inneholder mye god faktabeskrivelse om behovet for å bedre vannkraftens investeringsinsentiver. Utredningens interessante drøftinger om dette spørsmålet har imidlertid kommet i skyggen av den massive motstanden mot utvalgets endringsforslag. Beskrivelsene av norsk kraftsektor og skattereglene for vannkraft er likevel et godt utgangspunkt for det videre arbeidet med å reformere skattesystemet slik at det gir grunnlag for videreutvikling av norsk vannkraft.

Til tross for det gode utgangspunktet bommer utvalget med sine forslag. Avvikling av de konsesjonsbaserte ordningene og ytterligere skjerping av grunnrenteskatten vil ikke bidra positivt for å oppnå økt produksjon fra eksisterende vannkraft. Utvalget foreslår en medisin med bivirkninger som smerter mange og som i tillegg ikke virker på de utfordringer som ønskes løst.

Energi Norges hovedbudskap i dette høringssvaret er sammenfattet i punktene nedenfor:

- **Dagens grunnrenteskatt virker ikke nøytralt**. Utvalget drøfter forutsetningene for at dagens grunnrenteskatt ikke skal påvirke investeringer og slår fast at disse ikke er til stede. Energi Norge finner det oppsiktsvekkende at utvalget likevel foreslår å videreføre dagens teoretiske modell.

- **Grunnrenteskatten må reformeres slik at den ikke lenger blir til hinder for samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i økt produksjon fra eksisterende vannkraft.** Dette kan oppnås ved å heve friinntektsrenten slik at bare avkastning ut over normalavkastningen i det enkelte kraftverk blir beskattet med grunnrenteskatt.

- **Nedre grense på 10 000 kVA for grunnrenteskatt må videreføres.** Forslaget om å redusere grenseverdien 1 500 kVA kan få dramatiske konsekvenser for mange småkraftinvestorer og vil generelt svekke investorenes tillit til stabiliteten i norske rammebetingelser. Energi Norges forslag om å reformere grunnrenteskatten reduserer kraftig de tilpasningsutfordringene forslaget om senket grenseverdi er ment å løse. Det styrker argumentene for å videreføre dagens grenseverdi.

- **Konsesjonskraft og konsesjonsavgifter kan ikke avvikles uten et troverdig alternativ.** Utvalget foreslår å avvikle disse ordningene til tross for at de ikke engang har vurdert om ordningene påvirker beslutninger om produksjonsøkning i eksisterende vannkraftverk. Energi Norge slår fast at ordningene kun unntaksvis påvirker slike beslutninger og anbefaler at ordningene videreføres.

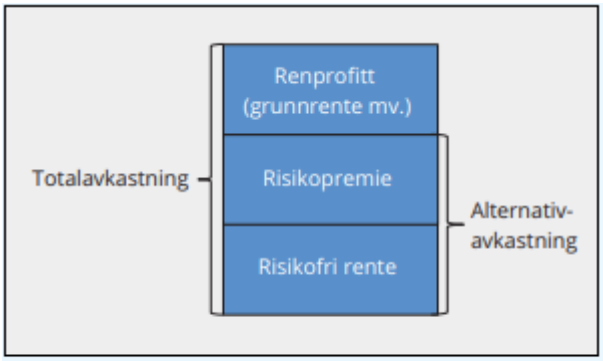
- **Dagens regler for eiendomsskatt på vannkraft bør videreføres.** Dagens lønnsomhetsbaserte verdsettelsesmetode fungerer rimelig godt, men det er viktig å videreføre prinsippet med maks- og min-verdiene for å forhindre ekstreme utslag som beregningsmetoden i perioder kan gi for enkelte kraftverk. Dette gir også bedre forutsigbarhet for både kommunen og for kraftselskapet. Energi Norge støtter utvalgets vurderinger av kapitaliseringsrenten.

- **Det bør ikke innføres grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier.** En slik skatteskjerpelse vil ytterligere redusere konkurransekraften og investeringstakten til en næring som allerede beskattes vesentlig strengere enn andre energiteknologier. Det er også en rekke praktiske problemer knyttet til å innføre grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier.

3. GRUNNRENTESKATTEN

3.1 Energi Norges primærstandpunkt

Energi Norges primære standpunkt er at grunnrenteskatten bør endres slik at den i motsetning til i dag igjen blir en skatt kun på grunnrenten i det enkelte kraftverk, eller "renprofitt" slik det er uttrykt i boks 6.1 i NOU 2019: 16.:

Figur 6.2 Dekomponering av totalavkastning

Kilde: Utvalget.

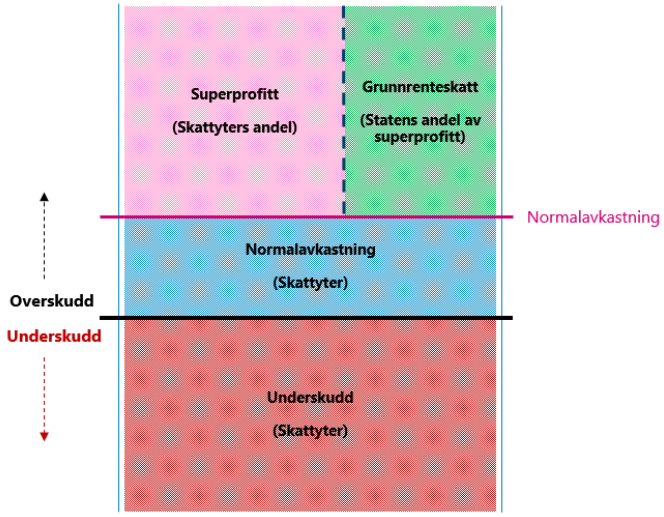
Når målet er at det skal betales grunnrenteskatt kun av grunnrenten må alternativavkastningen, også kalt normalavkastningen, skjermes fra grunnrenteskatt ved en friinntektsrente. Som det fremgår av figur 6.2 i NOU-en, gjengitt ovenfor, består alternativavkastningen av en risikofri rente og en risikopremie.

Vannkraftinvesteringer er svært langsiktige. Det bør anvendes en mest mulig langsiktig risikofri markedsbasert rente. Energi Norge støtter utvalgets mindretall i at renten på 10-årige statsobligasjoner bør brukes som referanse for risikofri rente i grunnrentebeskatningen.

Risikopremien mener vi basert på faglige analyser bør settes til 5,5% før skatt. Dette bygger blant annet på utredninger av professor Thore Johnsen og professor Øyvind Norli som ble utført på oppdrag fra Finans-departementet i 2017. Dette er nærmere omtalt i vårt punkt 3.4.

En konsekvens av at alternativavkastningen skjermes fra grunnrentebeskatning slik at grunnrenteskatt bare skal betales av avkastning ut over dette, er at det ikke lenger vil være grunnlag for at staten skal refundere skattemessig verdi av beregnet underskudd i grunnrenteskatteberegningen. Det vil heller ikke være grunnlag for å tillate samordning av negative og positive grunnrenteskatteinntekter mellom enkeltkraftverk. Derimot må det være anledning til å fremføre slike underskudd med renter.

Resultatet av omleggingen er illustrert i figur 3.1. på neste side.

Figur 3.1 Energi Norges forslag til utforming av grunnrenteskatten.

Som det fremgår av figuren, tar skatteyter etter omleggingen fullt og helt ansvar for eventuelle underskudd og skatteyter beholder også normalavkastningen (i figuren ser vi bort fra selskapsskatten og kommunale skatter og ordninger). En investering som har normal lønnsomhet på linje med øvrig næringsvirksomhet, vil da ikke betale grunnrenteskatt. Dette vil normalt være tilfelle i de første årene for de opprustninger og utvidelser det er et politisk mål å få utløst.

Kraftverk som har en avkastning som er høyere enn normalavkastningen vil betale grunnrenteskatt av denne grunnrenten/superprofitten. Dette vil være tilfelle for det meste av dagens vannkraftproduksjon.

Denne modellen er i tråd med grunnrenteskattens opprinnelige intensjon. Virkningene av dagens utforming av grunnrenteskatten og hvordan disse er forskjellig fra virkningene av Energi Norges forslag er nærmere beskrevet i vårt kapittel 3.2.

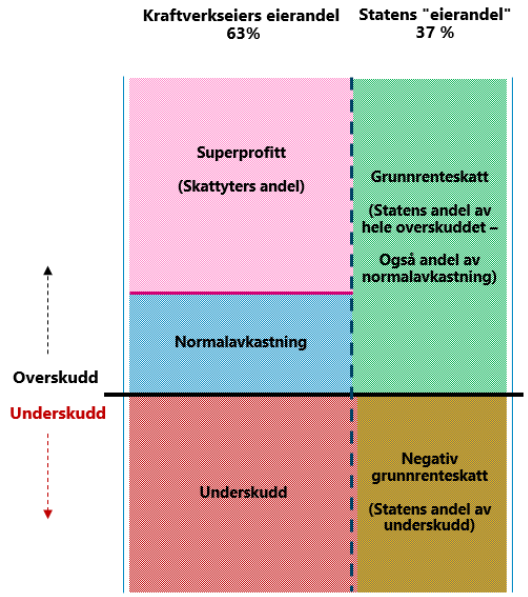
3.2 Grunnrenteskatten er ikke lenger en skatt på grunnrente – kort historikk

Da grunnrenteskatten ble innført i 1997, fikk selskapene fradrag for kapitalkostnader tilsvarende normalavkastningen i vannkraftproduksjon, det vil si en risikofri rente pluss et risikotillegg. Dette fungerte som en skjermingsrente som definerte nivået hvor grunnrenteskatten ville slå inn. Risikotillegget ble fastsatt slik at det tilsvarte risikopremien for gjennomsnittlig børsnotert virksomhet. Eventuelle skattemessige underskudd kunne i denne modellen fremføres med rente, men det var ingen garanti for at skatteverdien av underskudd kom produsentene til gode. Med denne modellen var det derfor kraftprodusentene som tok risikoen for ulønnsomme prosjekter. Manglende lønnsomhet over tid ville resultere i oppbygging av skattemessige underskudd som aldri kom til utbetaling. Motsvarende ville staten bare få inntekter fra grunnrenteskatten dersom lønnsomheten oversteg normalavkastningen. Skatten var på denne måten en rendyrket skatt på superprofitt eller grunnrente. Figur 3.1 beskriver grunnrenteskattens utforming frem til 2007.

I 2007 ble grunnrenteskattemodellen fundamentalt endret. Staten innførte da en ordning med garantert utbetaling av skatteverdien av underskudd i grunnrenteinntekten, og fjernet samtidig risikotillegget i skjermingsrenten. Risikofri rente ble dessuten endret fra statsobligasjoner til statskasseveksler som over tid gir en lavere rente enn statsobligasjoner.

Konsekvensen av endringene er at grunnrenteskatten ikke bare inndrar superprofitt, men også en andel av normalavkastningen. Det skyldes at skatten slår inn allerede når avkastningen overstiger renten på statskasseveksler. Staten betaler ut skatteverdien av underskudd så lenge dagens regler gjelder, men utbetalingen skjer over hele den skattemessige levetiden til et vannkraftanlegg (67 år). Grunnrenteskatten

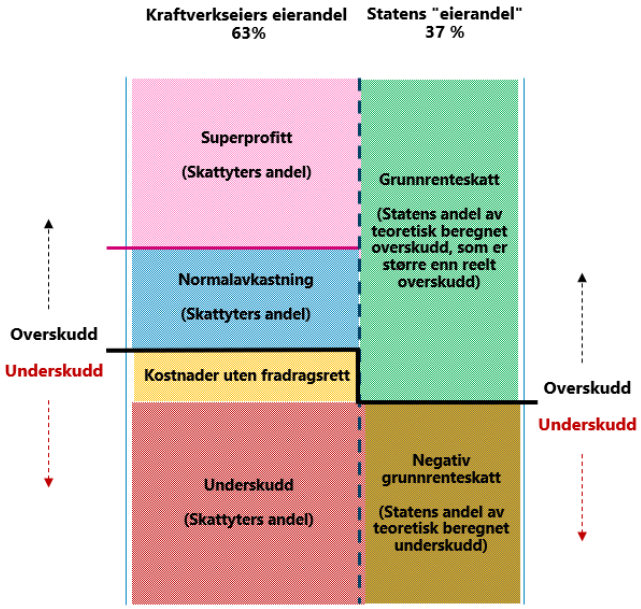
kan derfor ifølge utvalget sammenlignes med at staten har tiltatt seg en eierandel lik grunnrenteskatte-satsen, se boks 8.3 i rapporten. Figur 3.2 illustrerer hvordan denne modellen i teorien er tenkt å virke, mens figur 3.3 lenger ned illustrerer hvordan modellen virker i praksis.

Figur 3.2 Utvalgets fremstilling av hvordan dagens grunnrenteskattemodell må forstås.

Staten har ikke betalt for sin "eierandel", men finansiert denne med et tvungent lån fra vannkraftprodusenten, der lånet forrentes med friinntektsrenten og avdragene gis i form av skattemessige avskrivninger. Kraftprodusentene oppnår da en avkastning lik renten på statskasseveksler på den delen av investeringene som staten dekker gjennom tilbakebetaling av lånet (som tilsvarer grunnrenteskattesatsen, gitt at denne ikke endres). Produsentene må imidlertid selv finansiere dette lånet til en rente som er vesentlig høyere enn renten på statskasseveksler.

Figur 3.3 viser hvordan grunnrenteskatten med dagens utforming virker i praksis.

Figur 3.3 Dagens grunnrenteskattemodell slik den virker i praksis.

Figur 3.3 viser at overskuddet som beregnes i grunnrenteskatteberegningen er større enn det reelle overskuddet. Dette skyldes at noen kostnader ikke kan trekkes fra i grunnrenteskatteberegningen. De viktigste av disse er kapitalkostnadene der friinntektsrenten som skal komme i stedet for faktiske kostnader

for både egenkapital og lån i praksis er mye lavere enn lånekostnadene alene. I tillegg er kostnader for erverv eller leie av fall i noen tilfeller en viktig kostnad som ikke kan trekkes fra i grunnrenteskatteberegningen.

Resultatet av dette er at det betales grunnrenteskatt av et resultat som er større enn det reelle resultatet og at det i mange tilfeller må betales grunnrenteskatt selv fra kraftverk som går med underskudd.

3.3 Grunnrenteskatten virker ikke nøytralt med dagens innretning

Utvalget konkluderer med at dagens grunnrenteskattemodell bør videreføres og at modellen er nøytral gitt at aktørene er rasjonelle og profittmaksimerende, at kapitalmarkedene er velfungerende og at det ikke er noen risiko for mislighold fra staten.

Energi Norge vil påpeke at disse forutsetningene bare delvis er oppfylt. For det første innebærer begrensningene på privat eierskap gjennom konsolideringsmodellen at vannkraftprodusenter ikke har fri tilgang på egenkapital. En betydelig andel av investeringer i vannkraft må derfor lånefinansieres. Det er i praksis ikke mulig å låne penger til vannkraftinvesteringer til en risikofri rente som tilsvarer rente på statskasseveksler, heller ikke for den delen av investeringene som ifølge Finansdepartementets forutsetninger er uten risiko (fradrag i grunnrenteinntekten form av friinntekt og avskrivninger).

Energi Norge har innhentet synspunkter fra både vannkraftprodusenter og SpareBank 1 Markets, og disse er samstemte i at det ikke tas hensyn til teoretisk risikofrie skattefradrag i fastsettelsen av lånevilkår for norske kraftprodusenter. Vurderingene understøttes av kredittvurderinger av norske kraftselskaper som Energi Norge har innhentet fra medlemmene. Finansdepartementets teoretiske modell for friinntekts-renten ser blant annet bort fra likviditetspremier, regulatoriske kostnader og transaksjonskostnader i kapitalmarkedene. I praksis vil disse kostnadene aldri være null for en kommersiell investor. Kraft-produsentene må alltid betale en kredittpremie som typisk ligger minst 1 prosentpoeng over rentene på 10-årige statsobligasjoner.

Videre er det ikke riktig at det ikke er risiko for mislighold fra statens side. Risikoen for mislighold er i denne sammenhengen særlig knyttet til skatteendringer som reduserer verdien av fradragene i grunnrenteinntekten. Her vil vi særlig peke på fjerningen av risikotillegget i friinntektsrenten i 2007 og det Energi Norge oppfatter som en stadig strengere praktisering av tilknytningskravet for fradragsberettigede kostnader, som drøftes nærmere nedenfor. Oppjusteringer av grenseverdien for grunnrenteskatt og etterfølgende forslag om nedjustering er et annet eksempel. I tillegg kommer effekten av at grunnrenteskattesatsen de senere årene har økt mer enn selskapsskattesatsen er redusert, til tross for Energi Norges analyser som viser at dette netto har gitt en økning i proveny til staten (se punkt 6.2).

Som en ytterligere illustrasjon kan vi også betrakte følgende eksempel: Vannkraftinvesteringer som gjøres i dag, skal avskrives til og med 2086. Investeringer som avskrives fullt ut i 2019, ble satt i drift i 1952. Det har skjedd svært store endringer i norsk økonomi i denne perioden, herunder omfattende reformer innen reguleringen og organiseringen av infrastruktursektorer, innføringen av et kraftmarked som i økende grad er internasjonalt og store omveltninger i penge- og kredittpolitikken. Som en konsekvens har vi observert store svingninger i nominelle renter, inflasjon og realrenter som også slår ut i investorenes kapitalkostnader og oppfatning av risiko knyttet til ulike typer investeringer – også presumptivt sikre statspapirer.

For vannkraftverk med opptil 67 års skattemessig levetid er derfor den politiske risikoen betydelig. En risikofri friinntektsrente er derfor ikke tilstrekkelig som kompensasjon for at fradragene i grunnrente-inntekten gis over en periode på 67 år i stedet for at skatteverdien utbetales på investeringstidspunktet.

Her må det også påpekes at det ikke finnes tilsvarende 67 års obligasjonslån i markedet, slik at prisingen av risiko knyttet til fradrag i grunnrenteinntekten ikke kan observeres direkte. Det er imidlertid klart at et hypotetisk lån med 67 års løpetid ville ha hatt et ikke uvesentlig risikopåslag.

3.4 Friinntektsrenten utvalget foreslår er for lav

I spørsmålet om hva som er riktig friinntektsrente uttrykker utvalgets flertall støtte til dagens modell med en risikofri rente lik gjennomsnittlig rente på statskasseveksler med 12 måneders løpetid. Utvalgets mindretall argumenterer for en rente basert på 10-årige statsobligasjonsrenter (eventuelt statskasseveksler med et påslag for å reflektere forventet rentedifferanse til 10-årige statsobligasjoner), pluss et påslag for å reflektere at de investeringsbaserte fradragene i grunnrenteinntekten er mindre omsettelige enn statspapirer. Mindretallet, 3 av 7 medlemmer inkludert utvalgets leder Per Sanderud, uttrykker at "For å oppnå reell investeringsnøytralitet er det viktig at avviket mellom den risikofrie renten som benyttes i skattesammenheng og hva selskapene møter av risikofri rente i markedet blir minst mulig."

Energi Norge mener at utvalgets mindretall har et prinsipielt poeng som er sammenfallende med faglige vurderinger i et notat som Energi Norge har sendt til utvalget, og som er utarbeidet for Energi Norge av Menon Economics og THEMA Consulting Group. Menon og THEMA argumenterer for at fradragene i grunnrenteinntekten i form av friinntekt og avskrivninger må forstås som et obligatorisk lån til staten med 67 års tilbakebetalingstid. Friinntekt og avskrivninger er noe fundamentalt annet enn en kortsiktig risikofri plassering i statspapirer. Utvalgets mindretall gir uttrykk for et lignende perspektiv når de viser til at fradragene i grunnrenteinntekten er mindre omsettelige enn statspapirer. Når det er sagt, mener Energi Norge likevel at det er faglig grunnlag for å gå lenger enn mindretallet når en skal fastsette en riktig friinntektsrente også innenfor en modell der en aksepterer at fradragene i grunnrenteinntekten har lavere risiko enn andre elementer i kontantstrømmen.

Friinntektsrente dagens grunnrenteskattemodell

Dersom man ikke følger Energi Norges forslag om å endre utformingen av grunnrenteskatten, men velger å videreføre dagens modell slik utvalget foreslår, så bør friinntektsrenten baseres på følgende elementer:

- En risikofri rente fastsatt i tråd med forslaget fra utvalgets mindretall, dvs. 10-årige statsobligasjonsrenter. Dette vil gi et vesentlig bedre samsvar med langsiktigheten i friinntektsrenten sammenlignet med dagens modell.
- Et risikopåslag som tar høyde for både systematisk og de facto ikke diversifiserbar usystematisk politisk risiko, der den siste faktoren er viktigst. Det vil bidra til å minimere kredittrisikoen knyttet til staten som motpart.

For å fastsette nivået på friinntektsrenten i denne modellen, kan en innhente synspunkter fra finansmarkedsaktører på prisingen av et produkt med tilsvarende risikoegenskaper som friinntekt og avskrivninger i grunnrenteinntekten med dagens regler om samordning og utbetaling og gitt risikoen for endringer i reglene som følge av politiske vedtak over en svært lang periode. Hvis dette ikke er praktisk mulig eller ønskelig, kan nivået på investorens lånefinansieringskostnad legges til grunn. Disse spørsmålene er drøftet nærmere i notatet av Menon og THEMA som er referert ovenfor.

Friinntektsrente Energi Norges grunnrenteskattemodell

Som nevnt i punkt 3.1, mener Energi Norge at grunnrenteskatten bør endres slik at den blir en skatt på avkastningen ut over normalavkastningen. Det innebærer også at statens refusjon av skattemessig verdi av underskudd bør opphøre, og at risikoen i stedet bæres av produsentene. I denne modellen bør friinntektsrenten fastsettes slik:

- Risikofri rente fastsatt i tråd med ekspertutvalgets mindretall, dvs. 10-årige statsobligasjonsrenter.
- Et risikotillegg på 5,5 prosentpoeng.

Gitt at risikofri rente fastsettes som tiårig statsobligasjonsrente er det rimelig å legge til grunn et risikotillegg på 5,5 prosentpoeng. Et risikotillegg på 5,5 prosent er også i tråd med Energi Norges tidligere forslag samt Finansdepartementets vurdering av risikotillegget i kapitaliseringsrenten for

eiendomsskatteformål i statsbudsjettet for 2018. Ekspertutvalget slutter seg også til departementets vurdering av kapitaliseringsrenten i sin subsidiære anbefaling om fastsettelse av eiendomsskatte-grunnlaget, dersom dagens formuesverdiberegning skal videreføres.

Ved en rente på 10-årige statsobligasjonsrenter på 1,5 prosent, gir det en friinntektsrente på 7 prosent. Det tilsvarer et avkastningskrav etter skatt på knapt 5,5 prosent.

En slik friinntektsrente innebærer at selskapenes kapitalkostnader blir dekket, før det betales grunnrente-skatt. Utvalget beskriver videre at «Nøytralitet krever at alle utgifter trekkes fra med beløp som i nåverdi tilsvarer utgiften, og at alle inntekter beskattes til en verdi som tilsvarer nåverdien av inntekten.» Ved å benytte en risikopremie som reflekterer selskapenes kapitalkostnader vil grunnrenteskatten virke nøytralt.

3.5 Fradragsretten i grunnrenteinntekten er for snever

Sanderud-utvalgets vurdering av fradragsretten

Sanderud-utvalget konkluderer i punkt 8.6 i sin utredning med at grunnrenteskatten i all hovedsak er utformet i tråd med faglige prinsipper for nøytral beskatning, dvs. at en lønnsom investering før grunnrenteskatt også er lønnsom etter grunnrenteskatt. Utvalgets konklusjon bygger på en viktig forutsetning, noe også utvalget legger til grunn på side 15:

> *"For at en grunnrenteskatt skal virke nøytralt, må relevante kostnader og inntekter inngå i skattegrunnlaget med beløp lik nåverdien av kostnadene og inntektene, slik at en skattlegger det reelle resultatet. […]"*

Tilsvarende er lagt til grunn på side 115 i utredningen i tilknytning til vurderingen av fradragsretten i grunnrenteinntekten. I den nærmere vurderingen av fradragsretten legger imidlertid utvalget til grunn at fradragsretten skal være snever. Utvalget mener at det bare er kostnader som knytter seg til *selve kraftproduksjonen* som er fradragsberettigede. Kostnader som ikke knytter seg til selve kraftproduksjonen, men som det er naturlig at ethvert selskap vil ha som følge av den alminnelige forretningsdriften, er ikke fradragsberettigede.

Sanderud-utvalget legger også til grunn at kostnader knyttet til fallrettigheter ikke skal være fradragsberettigede. Kostnader til erverv av fall skal ikke gi avskrivninger eller friinntekt. Begrunnelsen er at fradrag mv for kostnader knyttet til fall, vil medføre at grunnrenten ikke kommer til beskatning.

Utvalgets syn er i strid med prinsippene om nøytral beskatning

Hensikten med nøytralitet, er at vannkraftinvesteringer som er lønnsomme *for eieren* før skatt også skal være lønnsomme *for eieren* etter skatt. Dermed vil ikke grunnrenteskatt være til hinder for en best mulig utnyttelse av fornybar energi. For å oppnå dette må alle kostnader som har tilknytning til eierens kraftproduksjonsvirksomhet være fradragsberettigede, uten hensyn til om kostnadene gjelder "selve kraftproduksjonen" eller ikke.

Utvalget legger til grunn at fradragsretten skal knyttes opp til selve kraftverket og produksjonsprosessen i kraftverket (skatteobjektet), mens andre kostnader eieren er nødt til å ta hensyn til i vurderingen av nye investeringer, ikke gir fradragsrett. Det innebærer at grunnrenteskatten ikke er nøytralt utformet *for eieren* av kraftverket (skattesubjektet).

Den generelle fradragsretten må presiseres

Rettspraksis og forvaltningspraksis har i de siste årene gått i retning av at kostnader kun skal være fradragsberettigede i grunnrenteinntekten hvis de knytter seg til "*selve kraftproduksjonen*", i tråd med utvalgets syn. Dette medfører en grunnrenteskatt som ikke er nøytral, og det er derfor nødvendig å endre

ordlyden i skatteloven § 18-3 slik at alle kostnader knyttet til kraftproduksjonsvirksomheten er fradragsberettigede, uavhengig av om de kan knyttes direkte til selve produksjonsprosessen.

I praksis har det blitt lagt til grunn at "*ervervskostnader*" ikke er fradragsberettigede, da de ikke oppfyller tilknytningsvilkåret, se for eksempel side 54 i utredningen. I flere saker har skattekontoret nektet fradrag for løpende betaling for nødvendige innsatsfaktorer (driftsmidler) fordi skattekontoret mener et "*ervervskostnader*" ikke er driftskostnader. Dette synet er feil, og bør rettes opp. Vi viser til at når et kraftselskap erverver et driftsmiddel til bruk i kraftverket, er kostnaden en "ervervskostnad". Det er ikke tvil om at driftsmiddelet har tilstrekkelig tilknytning til kraftvirksomheten og at kostnaden med å få tilgang til nødvendige innsatsfaktorer også er "driftskostnader". Dette gjelder kostnader til leie av driftsmidler, men også avskrivninger på driftsmidler som språklig sett og etter regnskapsloven er "driftskostnader". Departementet bør korrigerer denne praksisen.

Særlig om fradragsrett for kostnader knyttet til fallrettighet

Når det gjelder kostnader knyttet til fallrettigheter, innebærer manglende fradragsrett at grunnrenteskatten ikke virker nøytralt. Skattyter må finansiere erverv eller leie av fallrettigheter. Når det ikke gis fradrag for kostnadene, er realiteten at staten tar et medeierskap i skattyters fallrettigheter, uten å dekke noen del av kostnadene. Det innebærer igjen at lønnsomme prosjekter før grunnrenteskatt, vil kunne bli ulønnsomme for eieren etter grunnrenteskatt.

Den manglende fradragsretten blir spesielt problematisk når grunnrenteskatt ikke bare er en skatt på superprofitt i bransjen, men en skatt hvor staten tar en forholdsmessig andel av hele overskuddet. Når kraftverket gir staten en positiv avkastning i form av grunnrenteskatt, vil skattyter fortsatt ha kostander som må dekkes før skattyter går med overskudd.

Sanderud-utvalget argumenterer for at den manglende fradragsretten er uproblematisk fordi markedet vil prise inn at den som erverver eller leier fallrettigheter ikke får fradrag ved beregningen av grunnrenteskatt. Dette er et svært lite tilfredsstillende argument, fordi (a) en stor del av bransjens fallrettigheter ble ervervet lenge før grunnrenteskatt ble innført og (b) betalingene for rettighetene skjer i form av evigvarende leveranser av kraft og andre ytelser. Det var således ikke mulig å forutse en grunnrenteskatt uten fradragsrett for kostnadene da avtalene ble inngått.

Sanderud-utvalgets syn om at alle relevante kostnader må komme til fradrag ved beregning av grunnrenteinntekt, tilsier at også kostnader knyttet til fallrettigheter skal være fradragsberettiget. Det er spesielt urimelig at staten tar et medeierskap i kraftverket tilsvarende skattesatsen og krever innbetalt en andel av både normalavkastning og overstigende profitt, uten at skattyter får fradrag for kostnader knyttet til fall.

3.6 Grenseverdien for grunnrenteskatt må ikke endres

Nedre grense for fastsetting av grunnrenteskatt har være endret ved flere anledninger siden den ble fastsatt til 1 500 kVA påstemplet merkeytelse ved innføring av grunnrenteskatten i 1997. Begrunnelsene for endringer har til dels vært at man skal gi insentiver til investeringer når det er foreslått å øke grenseverdien (til 5 500 kVA fra 2004), og at dette har virket og man bør unngå tilpasninger til grenseverdien når det er foreslått å redusere denne (til 1 500 kVA fra 2008). Fra 2015 ble grensen hevet fra 5 500 til 10 000 kVA.

Utvalget viser til at NVE i perioden 2015-2017 ikke har mottatt konsesjonssøknader for prosjekter mellom 10 000 og 20 000 kVA. Utvalget har også gjennomført beregninger for et modellkraftverk. Resultatene tilsier at kraftverk med optimal ytelse opp mot det dobbelte av den nedre grensen kan ha insentiver til nedskalering. Grensen vil også gi insentiver til oppdeling av kraftverk i prosjekter der det ligger til rette for slik tilpasning.

Energi Norge deler utvalgets vurdering at med dagens utforming av grunnrenteskatten så fører grensen i noen tilfeller til tilpasninger som ikke er samfunnsøkonomisk optimale. Utvalget vurderer i liten grad tiltak som kan redusere samfunnsøkonomisk uheldige tilpasninger. Et bunnfradrag i grunnrenteskatten omtales, men forkastes. Dette er et tiltak Energi Norge mener utvalget kunne utredet nærmere.

Energi Norge vil også peke på at med Energi Norges forslag til en reformert grunnrenteskatt der det kun beregnes grunnrenteskatt av avkastning ut over normalavkastningen (se punkt 3.1), vil insentivene til uheldige tilpasninger til grenseverdien på 10 000 kVA være kraftig redusert i forhold til hva de er med dagens grunnrenteskattemodell.

Energi Norge vil sterkt advare mot at det gjennomføres endringer i grenseverdien slik utvalget foreslår. En reduksjon av grenseverdien vil ha dramatiske økonomiske konsekvenser for mange småkraftinvestorer, med den grunnrenteskattemodell utvalget foreslår. Det sender også signaler om at investering i Norge er forbundet med stor politisk risiko og at staten over natten kan inndra vesentlig verdier fra investorer. Forslaget setter også en effektivt stopper for planlagte prosjekter.

Energi Norge er overrasket over den lettvinte holdningen utvalget gir uttrykk for med hensyn til konsekvensene av endringsforslaget (kap. 8.5.6):

> "Det kan komme innspill i etterkant av utvalgets forslag om at senking av nedre grense til 1 500 kVA kan kreve overgangsordninger for å hensynta historiske avtaler om leie av fallrettigheter eller fastprisavtaler for kraften. Utvalget vil peke på at endring av nedre grense har vært en mulighet som selskapene har vært klar over og kunne tatt hensyn til i forhandlinger med eksterne parter. Videre vil en del av avtalene være inngått mens nedre grense lå på et lavere nivå slik at endringen er i tråd med tidligere avtalevilkår.
>
> Det kan også tenkes forslag om at endringen bare skal gjelde nye kraftverksutbygginger mens eksisterende kraftverk skal få beholde dagens grense på 10 000 kVA. For dette vil utvalget peke på at en stor del av de små kraftverkene allerede er bygget ut, og det er viktig at også disse får nøytrale investeringsvilkår. Det ble heller ikke etablert et skille mellom eksisterende og nye kraftverk da nedre grense ble økt i 2004 og 2015. Videre kan ulike skatteregler for gamle og nye kraftverk være krevende å gjennomføre ut fra statsstøttregelverket i EØS-avtalen. Utvalget vil derfor ikke tilrå overgangsordninger på disse områdene."

De synspunkter utvalget her gir uttrykk for innebærer at investorer må være innforstått med betydelig politisk risiko hva angår utvikling i sentrale rammevilkår. Det står unektelig i stor kontrast til utvalgets vurdering av at risiko er fraværende med staten som motpart, slik det omtales i utvalgets rapport, kap. 8.2.3 og 8.2.4.

3.7 Grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier

Utvalget foreslår å innføre grunnrenteskatt på inntekter fra salg av opprinnelsesgarantier. Energi Norge er negativ til dette forslaget.

Vannkraft beskattes som kjent vesentlig strengere enn andre energiteknologier, og en økning av skattetrykket gjennom grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier vil redusere konkurransekraften og investeringstakten til næringen ytterligere. Det er også paradoksalt at en ønsker å redusere insentivene til å investere i fornybar energi i en tid der samfunnet, mer enn noen gang, etterspør klimaløsninger og grønn verdiskaping. Innføring av grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier vil bidra til å øke sannsynligheten for at marginalt samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter ikke blir realisert.

Det er også flere praktiske problemstillinger knyttet til innføring av grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier:

- Hvilken pris skal benyttes? Det finnes ingen notert markedspris.
- Er salgspris et alternativ? Hvilke kontrakter (salgspris) skal i så fall knyttes til hvilket kraftverk? Kraftprodusentene velger normalt de eldste dersom kjøper ikke har spesielle preferanser som er kontraktsfestet. Dermed kan det være opprinnelsesgarantier fra en rekke kraftverk som overføres i tilknytning til én kontrakt.
- Det er ukentlig tildeling gjennom NECs. Hvilket tidspunkt skal legges til grunn for beskatning? Tildeling eller salg?
- Opprinnelsesgarantier annulleres etter ett år. Skal annullerte opprinnelsesgarantier beskattes?

Det er også betydelige salgsomkostninger og mye manuell håndtering knyttet til omsetning av opprinnelsesgarantier. Salgsomkostninger får man i dag ikke fradrag for i grunnrenteinntekten. Dersom en normert inntekt skal beskattes med 59 prosent uten at man får fradrag for salgsomkostningene i grunnrenteinntekten, svekkes naturlig nok interessen for å hente ut denne verdiskapingen betydelig.

3.8 Kontantstrømskatt

En kontantstrømskatt innebærer at investeringskostnaden i sin helhet kommer til fradrag det året utgiften påløper. Utvalget omtaler kontantstrømskatt som en mulig nøytral grunnrenteskatt slik i kap. 6.5.2:

> "Det offentlige «skyter inn» en andel av investeringskostnaden gjennom umiddelbare investeringsfradrag, samtidig som det «trekkes inn» en tilsvarende andel av de fremtidige nettoinntektene som investeringen gir. Denne skatten vil ha samme egenskaper som en passiv partner som tar en lik andel av kostnader og inntekter, slik at størrelsen på selskapets investering etter skatt nedskaleres. For selskapet vil imidlertid avkastningen per investert krone være den samme før og etter en kontantstrømskatt."

Utvalget anbefaler ikke en kontantstrømskatt, men konkluderer med at grunnrenteskatten for vannkraft fortsatt bør baseres på en periodisert overskuddsskatt.

Energi Norge deler utvalgets vurdering på dette punkt, men mener som tidligere nevnt at den periodiserte overskuddsskatten må utformes på en annen måte.

For at en kontantstrømskatt ikke skal påvirke investeringsbeslutninger vil staten måtte skyte inn et bidrag til sin andel av investeringskostnaden. Statens bidrag må korrigeres for selskapsskatt ettersom overskuddsskatten ikke er fradragsberettiget i grunnrenteinntekten. I tillegg må staten garantere at det ikke kommer fremtidige økninger i grunnrenteskatten.

Rent praktisk vil innføring av en kontantstrømskatt også medføre store variasjoner i underlaget for eiendomsskatten fra år til år, noe som neppe er ønskelig og som derfor vil måtte medføre endringer i hvordan eiendomsskatten skal beregnes.

Til slutt skal det imidlertid sies at kontantstrømskatten teoretisk har bedre og riktigere investerings-insentiver enn dagens grunnrenteskatt som har en skjermingsrente langt under selskapenes kapital-kostnader. Det er imidlertid så sterke utfordringer knyttet til overgangsordninger og til overføring av økonomisk eierskap fra kommuner og fylkeskommuner til staten at det ikke kan være en akseptabel løsning. I tillegg vil ordningen innebære at fremtidige skjerpninger av skattesatsen vil overføre ytterligere økonomisk eierskap til staten. Modellen innebærer altså økt regulatorisk risiko og de kommunale og fylkeskommunale eierne vil bli tilnærmet rettsløse.

4. KONSESJONSBASERTE ORDNINGER

Energi Norge deler utvalgets vurderinger om at bruttoskatter generelt sett er vridende og bør unngås. Utvalget peker på konsesjonsbaserte ordninger som eksempler på bruttoskatter med slike uheldige virkninger og foreslår at ordningene avvikles.

Energi Norge mener at det ikke er noen god løsning å avvikle ordningene uten at man samtidig foreslår alternative ordninger som vertskommunene vurderer som rimelige. Uten å peke på gode, alternative ordninger er det i praksis ikke mulig å oppnå politisk tilslutning til en slik omlegging.

Fornybarnæringen er opptatt av å legge igjen verdier der kraften produseres. Utvalgets forslag vil svekke den lokale oppslutningen om noe vi trenger mer av, nemlig fleksibel, fornybar kraftproduksjon.

4.1 Konsesjonskraft og prisregimer

De store investeringene vannkraftprodusenter står foran, dreier seg i hovedsak om opprusting, og i noen tilfeller utvidelser, av eksisterende vannkraftverk. Som utvalget påpeker, endres ikke mengden konsesjonskraft ved reinvesteringer som ikke utløser ny konsesjonsplikt, heller ikke ved effektutvidelser i kraftverk som ikke gir økt vannmengde eller fallhøyde.

Utvalget beskriver også de to konsesjonskraftprisregimene for konsesjoner før og etter 10. april 1959. For nyere konsesjoner fastsettes konsesjonskraftprisen basert på selvkost for et større utvalg kraftverk, den såkalte OED-prisen. Denne prisen vil ikke bli påvirket av om kraftverket gjennomgår en omfattende opprusting, normalt heller ikke volumet (over tid vil prisen påvirkes av de opprustinger som gjennomføres).

For kraftverk med gamle konsesjoner (før april 1959) fastsettes konsesjonskraftprisen individuelt basert på det enkelte kraftverks selvkost. Ved opprusting i et slikt kraftverk vil de økte kostnadene reflekteres også i konsesjonskraftprisen og kostnadene (inntektstapet) ved å avstå konsesjonskraft reduseres. Slik sett har konsesjonskraftprisregimet før 1959 en utforming som kan minne noe om nøytrale overskuddsskatter og er en klart bedre løsning enn OED-pris for økonomien i opprustingsprosjekter.

5. EIENDOMSSKATT

Utvalget foreslår at bare de eiendeler som inngår i eiendomsskattegrunnlaget for andre typer næringseiendom skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget for vannkraft. Det betyr at produksjonsutstyr og -installasjoner ikke lenger skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget og det blir da ikke lenger aktuelt å benytte dagens lønnsomhetsbaserte verdsettelsesmetode.

Energi Norge deler utvalgets vurdering at vannkraft prinsipielt sett burde eiendomsbeskattes etter samme prinsipper som annen næringsvirksomhet. Samtidig er det vår oppfatning at dagens lønnsomhetsbaserte verdsettelsesmetode fungerer rimelig godt. En overgang til samme prinsipper som annen næringsvirksomhet innebærer at provenyet fra eiendomsskatt vil bli redusert til om lag 1/3 av dagens nivå ifølge utvalgets anslag, og da blir utfordringen med manglende, alternative ordninger de samme som vi har nevnt under konsesjonsbaserte ordninger.

Utvalget peker på at kapitaliseringsrenten bør økes fra 4,5 prosent til 6,5 prosent ved en eventuell videreføring av dagens takstprinsipp (formuesverdi). Utvalget bygger sin anbefaling på utredninger som er gjort av professor Thore Johnsen og professor Øyvind Norli på oppdrag fra Finansdepartementet i 2017. Energi Norge deler utvalgets vurdering og vil peke på at utvalget her er på linje med anbefalingene i et eget notat utarbeidet for Energi Norge av Menon Economics og THEMA Consulting Group om normalavkastningstillegget for vannkraftproduksjon.

Utvalget omtaler også prinsippet med maksimums- og minimumsverdi ved fastsetting av eiendomsskattetaksten for vannkraftanlegg, og peker på at ved overgang til fastsetting av takst til skattemessig verdi bortfaller behovet for disse grenseverdiene. Ved videreføring av takst etter dagens lønnsomhetsbaserte verdsettelsesmetode, er det etter Energi Norges mening viktig å beholde den korridoren som maksimums- og minimumsverdien representerer.

6. ANDRE FORHOLD

6.1 Eksempler fra andre næringer og andre land

Utvalget beskriver i kapittel 5 skattlegging av vannkraft i våre naboland. I Sverige og Finland beskattes vannkraft i hovedsak som annen næringsvirksomhet. Utvalget konkluderer med at skattekonkurranse og konkurransenøytralitet ikke er relevante moment i vurderingen av de norske skatteordningene fordi utvalget legger til grunn at grunnrenteskatten er nøytral.

Utvalget beskriver også prinsipper for innhenting av grunnrente særling innenfor petroleumsvirksomhet. Når det gjelder kraftproduksjon, gir utvalget uttrykk for at innhenting av grunnrente ofte er knyttet til utbytte i statseide produksjonsselskap og at det ellers er eksempler på bruk av royalties og andre avgifter som kompensasjon for miljøinngrep m.m.

Utvalget har ikke klart å vise til noen annen næring med et grunnrenteskatteregime som minner om det norsk vannkraft er underlagt. Et skatteregime aktørene opplever som vridende, men som utvalget mener skal være teoretisk nøytralt, gitt forutsetninger utvalget selv erkjenner ikke er oppfylt.

6.2 Satsomvekslinger og provenynøytralitet

Utvalget uttrykker i kap. 8.2.3 under punktet om regulatorisk risiko at "De senere årene har det vært satsomvekslinger mellom ordinær selskapsskatt og grunnrenteskattene med målsetting om uendret proveny." Dessverre for kraftprodusentene har Finansdepartementet ikke lykkes med å nå denne målsettingen.

I 2013 var selskapsskattesatsen 28 prosent og grunnrenteskattesatsen 30 prosent. Satsomvekslingen det siktes til, startet fra 2014 da selskapsskattesatsen ble redusert med 1,0 prosentpoeng og grunnrenteskattesatsen økt med 1,0 prosentpoeng. Siste endring er fra og med 2019, da selskapsskatte-satsen ble redusert med 1,0 prosentpoeng og grunnrenteskatten økt med 1,3 prosentpoeng, for å oppnå provenynøytralitet ifølge Finansdepartementet. Fra og med 2019 er satsene henholdsvis 22 og 37 prosent. Siden 2013 er selskapsskattesatsen redusert med 6 prosentpoeng og grunnrenteskattesatsen økt med 7 prosentpoeng.

Ekspertutvalget uttrykker i rapporten at grunnrenteskatten må betraktes som om staten er en passiv partner som investerer i virksomheten på like vilkår som selskapet (se også omtale i punkt 3.2). Mange vil nok mene at det å overta ytterligere 7 prosentpoeng av eierskapet fra kommunale og fylkeskommunale eiere i seg selv neppe kan sies å være nøytralt, og det svekker vannkraftens konkurransekraft sammenlignet med andre teknologier. Tar man utgangspunkt i skattetallene for inntektsåret 2018, utgjør 7 prosentpoeng en skatteskjerpelse på om lag 2,1 milliard kroner, sammenlignet med annen næringsvirksomhet.

Satsomveltningen er heller ikke provenynøytral utfra den nevnte målsettingen. Forholdet kan illustreres med en enkel tabell som bruker endringen fra 2019 som eksempel. Departementet uttrykker at økningen i grunnrenteskattesats på 1,3 prosentpoeng utgjør 305 mill. kroner og tilsvarer verdien av en redusert selskapsskattesats på 1,0 prosentpoeng (påløpt 2019, bokført 2020):

Provenyberegning 2019	**Finansdepartementet**			**Energi Norge**	
Inntekt/kostnad	*Alminnelig inntekt*	*Grunnrente-inntekt*		*Alminnelig inntekt*	*Grunnrente-inntekt*
Driftsinntekter	41 700	34 020		34 020	34 020
Driftskostnader	8 000	8 000		8 000	8 000
Avskrivninger	2 000	2 000		2 000	2 000
Finanskostnader (60% gjeld, 2,5%)	1 200			1 200	
Friinntekt (80 mrd, 0,7% for 2018)		560			560
Sum fradrag	11 200	10 560		11 200	10 560
Skattegrunnlag	30 500	23 460		22 820	23 460
Utlignet skatt (22 vs. 37%)	6 710	8 680		5 020	8 680
1,3% grunnrenteskattesats = 305 mill., 1% selskapsskattesats = 228 mill., netto skjerpelse 77 mill. kroner					

I eksemplet har vi lagt til grunn samme driftskostnader i alminnelig inntekt og grunnrenteinntekten. Som ekspertutvalget peker på i kap. 8.4.3 innebærer dagens regler en snevrere fradragsrett i grunnrenteinntekten enn ved beregning av alminnelig inntekt, selv i rene produksjonsselskaper. I vårt eksempel har vi lagt de samme kostnader til grunn og eksemplet baserer seg på at kapitalgrunnlaget for grunnrenteskattepliktig vannkraft er 80 mrd. kroner (82 mrd. kroner per 2018).

Departementet oppgir at de "har tatt utgangspunkt i alminnelig inntekt før konsernbidrag for vannkraftselskapene som eier grunnrenteskattepliktig kraftproduksjon. Øvrig aktivitet i vannkraftselskapene som bredbånd, nett, fjernvarme mv. er gjerne skilt ut i egne selskap og inngår da ikke i beregningene. Noe annen aktivitet nært knyttet til vannkraftproduksjon er inkludert."

Det sentrale punkt er hvor omfattende "noe annen aktivitet" er. Utfra undersøkelser Energi Norge har foretatt, synes den største enkeltposten å være finansiell krafthandel. De fleste konsern, men ikke alle, har plassert denne virksomheten i vannkraftselskapet. Dette er ikke grunnrenteskattepliktig virksomhet og hvordan denne aktiviteten slår ut økonomisk kan variere sterkt fra år til år. I den perioden Finans-departementet har lagt til grunn i sine provenyberegninger, har denne virksomheten gått med overskudd. I Finansdepartementets beregning blir derfor omfanget av virksomheten som inngår i grunnlaget for ordinær selskapsskatt vesentlig høyere enn det som kan tilskrives grunnrenteskattepliktig virksomhet. Dette har ført til at grunnrenteskattesatsen er økt mer enn målet om provenynøytralitet skulle tilsi.

Målsettingen må være å beregne provenynøytralitet for *grunnrenteskattepliktig virksomhet*, og da må driftsinntektene i alminnelig inntekt settes til om lag det samme som i grunnrenteinntekten. Som det framgår av eksemplet, har departementet lagt til grunn driftsinntekter i alminnelig inntekt beregningen som er mer enn 7,5 mrd. kroner høyere enn i grunnrenteinntekten.

Lik satsendring vil i praksis *alltid* medføre en liten, netto skatteskjerpelse for grunnrenteskattepliktig virksomhet. Gjennom satsomvekslingen er grunnrenteskattesatsen økt med 1 prosentpoeng mer enn selskapsskattesatsen er redusert. Legger man samlet grunnrenteinntekt for inntektsåret 2018 til grunn, innebærer det en årlig netto skjerpelse på over 300 mill. kroner, sammenlignet med hva en nøytral satsomveksling for grunnrenteskattepliktig virksomhet skulle tilsi.

Energi Norge har merket seg at Stortinget har lagt til grunn at denne omleggingen skulle være provenynøytral. Energi Norge mener derfor at denne skatteskjerpelsen var utilsiktet og at den derfor må hensyntas når grunnrenteskatten nå skal reformeres.

Finansdepartementet har tidligere forklart det at grunnrenteskatten er satt opp med flere prosentpoeng enn det selskapsskattesatsen er satt ned med at grunnlaget for grunnrenteskatten er smalere enn grunnlaget for selskapsskatten. Energi Norge har i hele denne perioden anført at det motsatte er tilfelle, siden fradragsretten er snevrere i grunnrenteskatten enn i selskapsskatten skulle grunnrenteskattesatsen vært økt med noe færre prosentpoeng enn reduksjonen i selskapsskattesatsen dersom målet var at

provenyet fra grunnrenteskattepliktig virksomhet ikke skulle endes. Vi merker oss at ekspertutvalget i likhet med Energi Norge observerer at fradragsretten er snevrere i grunnrenteskatten enn i selskapsskatten.

Ekspertutvalget viser i rapportens kapittel 3.2.3 til at det er omfattende behov for rehabilitering av gamle vannkraftverk de nærmeste tiårene. Energi Norge vil fremheve viktigheten av at skattesystemet ikke blir en hindring i denne prosessen. Vannkraftprodusentene opplever at dagens grunnrenteskattemodell ikke svarer på de utfordringene næringen står overfor og det haster med å få på plass endringer. Energi Norge vil anmode regjeringen om å justere regelverket i tråd med våre anbefalinger, i den videre oppfølging av utvalgets rapport.

Vi ber departementet om å ta kontakt hvis det er noen spørsmål til vårt høringssvar. Energi Norge bistår gjerne i det videre arbeidet med vannkraftskatten.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Eivind Heløe
Direktør, Fornybar

Ingvar Solberg
Næringspolitisk rådgiver